

РЕЦЕНЗИЯ

ОТНОСНО: конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“

Област на висшето образование 1. Педагогически науки

Професионално направление 1.2. Педагогика (Български език)

Обявен в ДВ бр. 101/27.11.2021 г. от ТУ - София

За нуждите на Департамент за квалификация и професионално развитие на учители - Сливен

Кандидат в конкурса: гл. ас. д-р Екатерина Иванова Петкова

Изготвил рецензията: проф. д-р Марина Колева Николова

ТУ – София; ИПФ - Сливен; катедра „Педагогика и мениджмънт“

Член на НЖ на основание Заповед № ОЖ-1.2-01 от 11.01.2021 г. на Ректора на ТУ - София

1. Данни за конкурса

Конкурсът за заемане на академична длъжност „доцент“ е обявен за нуждите на Департамент за квалификация и професионално развитие на учители – Сливен. Той е обявен в ДВ бр. 101/27.11.2021 г. от ТУ – София за нуждите на ДКПРУ – Сливен.

След преглед на представената ми документация констатирам, че няма допуснати нарушения в процедурата по конкурса и са изпълнени условията на Закона за развитието на академичния състав в Р България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Р България и Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности в ТУ - София.

За участие в обявения конкурс има един кандидат, който е допуснат от назначеното научно жури, на неговото първо заседание.

Научната продукция на кандидат гл. ас. д-р Екатерина Иванова Петкова, представена в електронен вариант, е изготвена в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и ПУРЗАД в ТУ – София.

2. Данни за кандидата

След завършване на средното си образование в ПГ „Добри Чинтулов град Сливен, кандидатът гл. ас. д-р Е. Петкова се дипломира в ПУ „Паисий Хилендарски“ със специалност „Българска филология“.

Професионалната ѝ кариера е свързана с педагогическа работа. През целия период от 1992 г. до 2013 г. работи като учител в град Пловдив, в град Будапеща и като директор на Хуманитарна гимназия „Дамян Дамянов“ в град Сливен.

През 2012 г. д-р Петкова защитава дисертационен труд на тема „Българската литературна класика в условията на реформиращата се образователна система (текстовете на Иван Вазов в гимназиален етап – методически проблеми и решения)“ и придобива ОНС „доктор“.

През 2013 г. започва кариерата на д-р Петкова като академичен преподавател – главен асистент по Методика на обучението по литература в катедра „Българска литература и теория на литературата“ в ПУ „П. Хилендарски“.

От учебната 2018 – 2019 учебна година тя преминава на същата академична длъжност в ТУ – София; Инженерно-педагогически факултет - Сливен в катедра „Педагогика и мениджмънт“.

Със създаването на ДКПРУ към ИПФ – Сливен през 2020 г. д-р Петкова преминава на работа там, където е и до момента.

3. Научна продукция

След запознаването ми с предоставената научна продукция на кандидата ас. д-р Екатерина Иванова Петкова, се убеждавам в това, че тя покрива наукометричните изисквания.

Представените материали на електронен носител включват всички необходими документи. Д-р Петкова участва в конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ с научна продукция, включваща 18 научни труда: монография - една, книга – една, 16 статии и доклади, които са публикувани в специализирани научни издания. Една от статиите е публикувана в издание, реферирано и индексирано в базата данни на Web of Science. Всички представени от кандидата научни трудове отговарят на актуалните изисквания на ЗРАСРБ.

Д-р Петкова е представила продукция, повече от необходимото за покриване на национални изисквания, за заемане на академичната длъжност „доцент“, това са: книга, написана на основата на дисертационния труд за ОНС „доктор“, 3 учебни пособия (в авторство), учебник по литература, книга за учителя и учебно помагало.

Кандидатът представя за участие в конкурса:

1. Статии и доклади - 16 на брой и всички самостоятелни.
2. Справка за 11 цитирания на трудовете, от които 3 в издания с научно рецензиране и 8 в неререферирани списания с научно рецензиране. Цитиранията са направени в научни колективни монографии, списания, български научни педагогически издания и в доклади на научни форуми. Едно цитиране е направено в дигитално издание в Русия – Москва. Не се рецензират общо 4 от представените научни труда, които са по дисертацията, а именно – книга, написана на базата на защитения дисертационен труд, три статии по дисертацията под №1, №2 и №4, в представения списък, както и допълнително представените 3 учебни пособия.
3. Авторска справка за научните приноси и резюмета на представените за участие в конкурса научните трудове.
4. Списък на 12 авторски учебни програми по дисциплини, свързани с подготовката на бъдещи учители по български език и литература от първи до дванадесети клас (1–12. кл.);
5. Списък с научно ръководство от кандидата на 20 дипломанти;
6. Списък на 11 доклада, представени в научни конференции, 5 от тях са с международно участие.
7. Списък от два проекта, в които кандидатът е участвал, като един от тях е международен, в международна образователна програма.

В съответствие с ПУРЗАД в ТУ – София (Приложение 1) и зададените в него минимални наукометрични показатели при участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“, може убедено да кажа, че кандидатът гл. ас. д-р Екатерина Иванова Петкова отговаря на изискванията. В три от показателите дори ги надвишава.

Показатели	А	В	Г	Д	Ж
Минимални изисквания (брой точки)	50	100	200	50	30
Изпълнение на минималните изисквания от кандидата д-р Е. Петкова в брой точки	50	100	225	70	330

4. Характеристика на научно-изследователската и научно-приложната дейност на кандидата.

Хабилитационен труд на д-р Е. Петкова

Представеният хабилитационен труд – монография е на тема „Смислопораждащият потенциал на междутекстовостта в съвременното литературно образование (5. - 12. клас)“ от 2018 г., на Университетско издателство „П. Хилендарски“, с ISBN 978-619-202-385-0. В него се поставя акцент върху едни от сериозните проблеми на съвременното образование като неудовлетворителните резултати при обучението по български език и литература, неуважението на подрастващите към училището като институция и нежеланието им да се образуват.

Идеята на авторовото изследване, представено в монографията, е да направи един цялостен анализ върху механизма за включване на междутекстовостта по БЕЛ в прогимназиален и гимназиален етап. Д-р Петкова представя цялостна система с конкретни компоненти (структурни и съдържателни), съотнесими към различните постановки като видове и нюанси (литературноисторически, литературнокритически, литературнотеоретични, методически, педагогически, психологически и културологични).

Хабилитационния труд има прецизна структура и включва три основни части, разгледани в три глави. Дизайнът на научния продукт съдържа логически взаимно свързани части. Поставен е акцент върху актуалността на проблема за приложението на междутекстовостта в обучението по български език и литература от пети до дванадесети клас. Това е изпълнено с голям професионализъм и вещина, което е доказателство за познаване на материята в дълбочина.

При определяне избора на работен инструментариум д-р Петкова се позовава на научни основи като прави анализ на утвърдени и нови научни предложения при дефинирането на основните понятия. Най-същественото за труда е дефинирането и разработването на целта и механизмите за реализиране на междутекстовата процедура.

Във втора глава на монографията, авторът разглежда изцяло, единствено и всеобхватно ролята на междутекстовата свързаност за пълноценната комуникация в конфигурацията „ученикът като читател и литературния текст“. Д-р Петкова представя постановки за реализацията на междутекстовия подход, като акцентира върху факта, че с него се откроява значението на междупредметните връзки в училищното образование, нещо много важно и съществено.

В трета глава, авторът представя личната си идея за образователна стратегия по български език и литература. Прави това на основата на задълбочен анализ и преценка за адекватност на нормативните основи на изграденото образование на учениците от пети до дванадесети клас. Благодарение на добрата си подготовка и опит, авторката разработва проблема творчески от научните позиции на методиката и педагогиката и умело ги свързва и претворява в практиката.

Монографията на д-р Е. Петкова е значима с това, че тя допълва идеята за междутекстовостта в обучението по български език и литература и конкретно при учениците от пети до дванадесети клас. Дава друг ракурс при разглеждане на този важен не само за теорията, но и за педагогическата практика въпрос. В този смисъл монографията се откроява не само с научно-теоретична, но и с практическа значимост.

Публикации на д-р Е. Петкова

Представените научни публикации от д-р Петкова могат условно да се разделят в три научно области в рамките на педагогическата наука:

1. *Публикации, разглеждащи проблема за междутекстовостта (№ 5, 6, 8, 9, 11) от списъка с публикации.*

В „Междутекстовост и литературни компетентности“ е разгледан въпросът за междутекстовата свързаност в съвременните методически постановки. Представени са идеи за съвременен образователен дизайн, спецификите на междутекстовия подход и конкретното му приложение.

В статия №6 „Смислопораждащият потенциал на междутекстовите връзки в повестта „Крадецът на праскови“ на Емилиян Станев (литературнообразователен дискурс в осми клас)“, е представен кратък преглед на историята на българското литературно образование. Авторът изгражда модел за интерпретация на повестта. Представените тук идеи за междутекстова съотнесеност са възможност за разбиране от учениците на сложната изграденост на текста.

В „Постулираните позиции на междутекстовостта в съвременното методическо поле“, под №8, се разглежда основополагащата роля на българските научни и наукоприложни тези при реализирането на качествен литературнообразователен процес. Основен акцент в статията е отново ролята на междутекстовостта, но този път, разгледана в процеса на пълноценния прочит. Поставя се въпросът за необходимостта от операционализиране на междутекстовостта и използването на съвременни образователни технологии в педагогическите практики по БЕЛ.

В статия под № 9 „Феноменът“ междутекстовост в литературнообразователния дискурс (междутекстови връзки и съотнасяния в романа „Железният светилник“ на Димитър Талев)“ е изследвана ролята на междутекстовостта за съвременното образование по български език и литература на основата на литературноисторическо проучване, свързано с контекста на епохата, в която са публикувани първите три романа от тетралогията на Талев.

„Художествената вселена и нейните необозрими „мостове“ – смислови връзки и междутекстови препратки между литературните творби, изучавани в шести клас“ (11) е изследване, чийто акцент е проблемът, свързан с образователните практики. Авторът представя идеята си, те да се градят на научни основи още в първите класове на прогимназиалния етап на обучение. В публикацията е направен анализ на учебната програма по литература за шести клас от 2016 г., в който се доказва липсата на приемственост в обучението по БЕЛ в пети и шести клас.

Обобщавайки смисъла и съдържанието на публикациите от тази област, може да се каже следното:

- акцент в тях е проблемът за междутекстовата свързаност;
- представени са авторски идеи за спецификите на междутекстовия подход и конкретното му приложение в образователната практика;
- разкрива се смислопораждащият потенциал на междутекстовите връзки в различни творби;
- представени са идеи за междутекстова съотнесеност, предоставящи възможности за разбиране от учениците на сложната изграденост на текста;
- анализирана е основополагащата роля на българските научни и наукоприложни тези при реализирането на качествен литературнообразователен процес;
- разгледана е междутекстовостта в процеса на пълноценния прочит на литературните произведения;
- поставен е въпросът за необходимостта от операционализиране на междутекстовостта и използването на съвременни образователни технологии в педагогическите практики по БЕЛ;

- на основата на представени изследвания в различните публикации е развита идеята образователните практики по БЕЛ да се градят на научни основи още в първите класове на прогимназиалния етап на обучение;
- анализирана е новата за 2016 г. учебна програма по литература за шести клас и е доказана липсата на приемственост (по отношение на междутекстовостта) в обучението по БЕЛ в пети и шести клас.

2. *Публикации, разглеждащи проблема за компетентностния подход в обучението по БЕЛ (3, 7, 10, 12, 13, 14, 15, 16) от списъка.*

В „Аспекти на електронното обучение в курса по методика на обучението по литература“ (№3) е разкрита водещата роля на идеята за равнопоставено участие на учещия. Аргументирана е постановката за обвързаността на конструктивизма в цялост с иновативациите и електронното обучение. Изграден е модел за адаптиране на традиционния методически инструментариум към електронните ресурси в обучението.

В статия със заглавие „Прочит на литературнокласическите творби през оптиката на междутекстовостта (литературнообразователен дискурс в десети клас)“, под № 7 се разглежда въпросът за формиране на компетентности у учещите, свързани с обучението по български език и литература. Представените методически идеи се базират на художествени творби, изучавани от учениците в десети клас до учебната 2019-2020 г.

В публикацията „Литературнообразователният дизайн в пети клас – ново предизвикателство за учителя по литература“ (10) е направен анализ на новата учебна програма по литература за пети клас за 2015 г., с акцент върху промените в образователните изисквания и обвързаността им със съответните компетентности.

В публикацията „Класическо и иновативно в литературнообразователното поле в края на основната образователна степен (в 7. клас)“ (12) се прави задълбочен анализ на новата учебна програма по БЕЛ за седми клас, като е поставен акцент върху същността на новите образователни изисквания за формиране на комуникативни компетентности. В съответствие с компетентностния подход авторът предлага методически модел на основата на съвременните образователни подходи.

„Литературното образование – между реално и виртуално (литературнообразователен дискурс в осми клас)“ (13) е изследване с насоченост към иновативни педагогически стратегии и методически модели. Акцент са особеностите на новото „Z поколение“, което има нови потребности в образователния процес. С тях трябва да се съобрази субектът – учител и цялата образователна система, която да се пренастрои за работа в нова информационна среда с прилагане на иновации. Представен е модел за „обърната класна стая“ при изучаването на литературни произведения.

„Темата „родното и чуждото“ в литературнообразователния дискурс в V-VII клас“ (14) фокусира вниманието на автора върху определени аспекти на компетентностния подход в обучението по български език и литература във втори прогимназиален етап (V-VII клас).

„Компетентности и подходи в съвременния литературнообразователен дискурс“ (15) акцентира върху належащата промяна в образованието към компетентностно-ориентиран подход. Представени са идеи за реализирането на подхода в обучението по БЕЛ и формирането на комуникативни компетентности.

В статията „Компетентностният подход и неговите литературнообразователни проекции в първи гимназиален етап (8.-10. клас)“ (16) се утвърждават актуални образователни постановки с отчитане ролята на компетентностния подход за съвременното образование по български език и литература.

Обобщавайки смисъла и съдържанието на публикациите от тази област, може да се каже следното:

- определени са аспекти на компетентностния подход в обучението по български език и литература във втори прогимназиален етап (V-VII клас).
- в съответствие с компетентностния подход е предложен методически модел на основата на съвременните образователни подходи;
- развита е идеята за реализиране на компетентностноориентиран подход в обучението по БЕЛ и формирането на съответните компетентности;
- задълбочено е разгледан въпросът за формиране на компетентности у учащите, свързани с обучението по български език и литература;
- представени са методически идеи, базирани на художествени творби, изучавани от учениците от десети клас до учебната 2019-2020 г;
- направен е задълбочен анализ на новата учебна програма по БЕЛ за седми клас, като е поставен акцент върху същността на новите образователни изисквания за формиране на компетентности;
- изследван е въпросът за иновативни педагогически стратегии и методически модели, като са отчетени особеностите на новото „Z поколение“;
- представен е модел за „обърната класна стая“ при изучаването на литературни произведения;
- утвърждават се актуални образователни постановки с отчитане ролята на компетентностния подход за съвременното образование по български език и литература.

5. Оценка на педагогическата дейност на кандидата

Професионалната реализация на Е. Петкова е предопределена от избора ѝ на специалност след завършване на средното образование. Тя е реализиран учител по български език и литература. Има кариера и на успешен директор на едно от най-желаните училища в град Сливен – Хуманитарна гимназия „Дамян Дамянов“. Като успешно реализирал се човек, рутината не е нейно амплуа, затова тя се мести в град Пловдив и започва всичко отново. И успява като изгражда авторитет на успешен преподавател в ПУ „Паисий Хилендарски“.

В реализацията ѝ като главен асистент, д-р Е. Петкова бързо печели позиции и при преместването си в ТУ – София, ИПФ – Сливен, а по-късно и в ДКПРУ към ИПФ – Сливен. Тя става любим преподавател на студенти, на които преподава от специалност „Педагогика“ – ОКС „Бакалавър“ и „Предучилищна и начална училищна педагогика“ – ОКС „Магистър“. Ръководител е на дипломанти от първия випуск, завършили магистърската програма.

Като академичен преподавател д-р Петкова е водила лекционни курсове и семинарни упражнения по Методика на обучението по литература, Съвременни аспекти в обучението по български език и литература и др.

При създаването на ДКПРУ към ИПФ – Сливен на д-р Петкова е поверено изготвянето на нова учебната документация - учебните планове и учебни програми. Тя е един от водещите преподаватели в ДКПРУ при организирането на квалификационни курсове, където е и лектор по български език и литература. Член е на изпитни комисии за придобиване на професионално-квалификационни степени (ПКС).

Независимо, че тук не са анализирани допълнително представените от нея книга, учебници, одобрени от МОН, и учебни помагала за учители по български език и литература за прогимназиален и гимназиален етап, на които тя е съавтор от 2001 г., давам положителната си оценка за тяхното качество.

6. Основни научни и научно-приложни приноси

Приемам представените от д-р Е. Петкова научни приноси във вида, представен от нея.

Акцентирам допълнително на приносите от хабилитационни й труд. В него се изследва конкретно приложението на междутекстовостта в обучението по български език и литература от пети до дванадесети клас, което е ценен принос, особено с практико-приложната си част, свързана с конструктивисткия образователен дизайн.

Монографията на д-р Е. Петкова е значима с това, че тя допълва идеята за междутекстовостта в обучението по български език и литература и конкретно при учениците от пети до дванадесети клас. Дава друг ракурс при разглеждане на този важен не само за теорията, но и за педагогическата практика въпрос. В този смисъл, монографията се откроява не само с научно-теоретична, но и с практическа значимост.

Всички приноси са значими за педагогическата теория и практика и конкретно в обучението по български език и литература.

7. Препоръки и въпроси

Препоръката ми към д-р Е. Петкова е по-убедително да разшири сферата на публикационната си дейност извън рамките на научния педагогически печат в България, защото смятам, че научната й продукция би предизвикала интерес и в други страни, където се изучава български език и българска литература (в системата на българските училища в чужбина и на ниво висше образование със специалност „Български език и литература“).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Е. Петкова, отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ТУ - София.

Тя е представила над необходимия брой висококачествени научни трудове. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси.

Кандидатката в конкурса изпълнява съответните минимални национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“. Нямам съмнение за плагиатство в представените за рецензиране научни публикации.

Въз основа на запознаването ми с представените научни трудове, тяхната значимост, съдържащите се в тях теоретични и научно-приложни приноси, **давам своята положителна оценка и намирам за основателно да предложа гл. ас. д-р Екатерина Иванова Петкова да заеме академичната длъжност „доцент“** в област на висшето образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика (Български език).

Рецензент:

/проф. д-р Марина Николова/

REVIEW

SUBJECT: competition for the academic position of "Associate Professor"

Field of higher education 1. Pedagogical sciences,

Professional field 1.2. Pedagogy (Bulgarian language)

Announced in State Gazette No. 101 / 27 Nov 2021 by TU (Technical University) - Sofia

For the needs of the Department for Qualification and Professional Development of Teachers - Sliven

Candidate in the competition: Ch. Assistant Professor Dr. Ekaterina Ivanova Petkova

The review prepared by: Prof. Dr. Marina Koleva Nikolova

TU - Sofia; IPF (Faculty of engineering and pedagogy) - Sliven; Department of Pedagogy and Management

Member of the SJ (Scientific Jury) on the basis of Order № OZh-1.2-01 dated January 11, 2021 by the Rector of TU - Sofia.

4. Details about the competition

The competition for the academic position of "Associate Professor" has been announced for the needs of the Department of Qualification and Professional Development of Teachers (DKPRU) - Sliven. It is announced in State Gazette no. 101 / 27 Nov 2021 by TU - Sofia for the needs of DKPRU - Sliven.

After reviewing the documentation submitted to me, I find that there are no violations in the competition procedure and the conditions of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ZRASRB), the Regulations for Implementation of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for holding academic positions at the Technical University - Sofia.

There is one candidate for participation in the announced competition, who is admitted by the appointed scientific jury, at its first meeting.

The scientific production of candidate Ch. Assistant Professor Dr. Ekaterina Ivanova Petkova, presented in electronic version, has been prepared in accordance with the requirements of ZRASRB, the Regulations for its application and PURZAD (Regulations on the terms and conditions for holding academic positions) in TU - Sofia

5. Details of the candidate

After completing her secondary education in PG Dobri Chintulov high school in Sliven, the candidate Ch. Assistant Professor Dr. E. Petkova graduated from the University of Plovdiv "Paisii Hilendarski" with a degree in "Bulgarian Philology".

Her professional career is related to pedagogical work. Throughout the period from 1992 to 2013 she worked as a teacher in the city of Plovdiv, in the city of Budapest and as director of the Humanitarian High School "Damyam Damyanov" in the city of Sliven.

In 2012 Dr. Petkova defended a dissertation on "Bulgarian literary classics in the conditions of the reforming educational system (the texts of Ivan Vazov in high school - methodological problems and solutions)" and acquired the educational scientific degree "Doctor"

In 2013, Dr. Petkova's career began as an academic lecturer - Chief Assistant in Methodology of Teaching Literature at the Department of Bulgarian Literature and Theory of Literature at the University of Plovdiv "P. Hilendarski".

Starting from the academic year 2018 - 2019 she moved to the same academic position at the Technical University - Sofia; Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, in the Department of Pedagogy and Management.

At the time of the creation of DKPRU at the Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven in 2020, Dr. Petkova moved to work there, where she is until now.

6. Scientific production

After my acquaintance with the presented scientific production of the candidate Assistant Professor Dr. Ekaterina Ivanova Petkova, I am convinced that they meet the scientometric requirements.

The submitted materials on electronic media include all the necessary documents. Dr. Petkova participates in the competition for the academic position of "Associate Professor" with scientific materials, including 18 scientific papers: monograph - one, book - one, 16 articles and reports that have been published in specialized scientific journals. One of the articles was published in a publication, referenced and indexed in the Web of Science database. All scientific papers submitted by the candidate meet the current requirements of the ZRASRB.

Dr. Petkova has presented more than necessary materials to meet the national requirements for the academic position of "Associate Professor", and these are: a book written on the basis of the dissertation for the educational scientific degree "Doctor", 3 textbooks (in authorship), a textbook of literature, a book for teachers and a study-book.

The candidate submits for participation in the competition:

8. Articles and reports - 16 in number and all of them self-written.

9. Reference for 11 citations of the papers, of which 3 in scientific peer-reviewed publications and 8 in unrefereed scientific peer-reviewed journals. The citations are made in scientific collective monographs, magazines, Bulgarian scientific pedagogical publications and in reports of scientific forums. One citation was made in a digital edition in Russia - Moscow. A total of 4 of the presented scientific papers on the dissertation are not reviewed, namely - a book written on the basis of the defended dissertation, three articles on the dissertation under №1, №2 and №4 in the presented list, as well as the additionally presented 3 workbooks.

10. Author's reference for the scientific contributions and the abstracts of the scientific works submitted for participation in the competition.

11. List of 12 author's curricula in disciplines related to the training of future teachers of Bulgarian language and literature from first to twelfth grade (grades 1-12)

12. A list of scientific tutoring by the candidate of 20 graduates;

13. A list of reports presented at 11 scientific conferences, 5 of which with international participation.

14. List of two projects in which the candidate has participated, one of which is international, in an international educational program

In accordance with PURZAD in TU - Sofia (Appendix 1) and the minimum scientometric indicators set in it when participating in a competition for the academic position of "Associate Professor", I can confidently say that the candidate Ch. Assistant Professor Dr. Ekaterina Ivanova Petkova meets the requirements. In three of the indicators she even exceeds them.

Indicators	A	B	C	D	E
Minim. requirements - number of points	50	100	200	50	30
Accomplishment of minim. requirements by the candidate Dr. E. Petkova - number of points	50	100	225	70	330

4. Characteristics of the research and applied research activities of the candidate.

Habilitation work of Dr. E. Petkova

The presented habilitation work - a monograph is on the topic "The meaning-generating potential of intertextuality in contemporary literary education (grades 5 - 12)" year 2018, issued by the University Publishing House "P. Hilendarski", with ISBN 978-619-202-385-0. It emphasizes some of the serious problems of modern education such as unsatisfactory results in teaching Bulgarian language and literature, the disrespect of adolescents to school as an institution and their unwillingness to be educated.

The idea of the author's research presented in the monograph, is to make a comprehensive analysis of the mechanism for including intertextuality in Bulgarian language and literature in junior high school and high school stage. Dr. Petkova presents a complete system with specific components (structural and substantive), relevant to the various productions as types and nuances (literary-historical, literary-critical, literary-theoretical, methodological, pedagogical, psychological and cultural).

The habilitation work has a precise structure and includes three main parts, discussed in three chapters. The design of the scientific product contains logically interconnected parts. Emphasis is placed on the relevance of the problem of the application of intertextuality in the teaching of Bulgarian language and literature from fifth to twelfth grade. This is filled with great professionalism and skill, which is proof of knowledge of the subject in depth.

In determining the choice of working tools, Dr. Petkova refers to scientific bases by making an analysis of established and new scientific proposals in defining the basic concepts. The most important thing for the work is the definition and development of the goal and the mechanisms for realization of the intertextual procedure.

In the second chapter of the monograph, the author considers fully, solely and comprehensively the role of intertextual connectivity for full-fledged communication in the configuration "the student as a reader and the literary text". Dr. Petkova presents formulations for the implementation of the intertextual approach, emphasizing the fact that it highlights the importance of interdisciplinary links in school education, something very important and essential.

In the third chapter, the author presents her personal idea for an educational strategy in Bulgarian language and literature. She does this on the basis of an in-depth analysis and assessment of the adequacy of the normative bases of the established education of students from fifth to twelfth grade. Thanks to her good preparation and experience, the author develops the problem creatively from the scientific positions of methodology and pedagogy and skillfully connects and translates them into practice.

The monograph of Dr. E. Petkova is significant in that it complements the idea of intertextuality in teaching Bulgarian language and literature and specifically for students from fifth to twelfth grade. It gives another perspective in considering this issue as important not only for the theory but also for the pedagogical practice. In this sense, the monograph stands out not only with scientific-theoretical but also with practical significance.

Publications of Dr. E. Petkova

The presented scientific publications by Dr. Petkova can be conditionally divided into three scientific fields within the framework of pedagogical science:

3. *Publications dealing with the problem of intertextuality (№ 5, 6, 8, 9, 11) in the list of publications.*

In "Intertextuality and Literary Competences" the issue of intertextuality in modern methodological formulations is considered. Ideas for contemporary educational design, the specifics of the intertextual approach and its specific application are presented.

Article №6 "The meaning-generating potential of intertextual connections in the story "The Peach Thief" by Emilian Stanev (literary-educational discourse in eighth grade)" presents a brief overview of the history of Bulgarian literary education. The author builds a model for the interpretation of the story. The ideas for intertextual correlation presented here are an opportunity for students to understand the complex structure of the text.

In the "Postulated positions of intertextuality in the modern methodological field", under №8, the fundamental role of the Bulgarian scientific and applied science theses in the realization of a quality literary-educational process is considered. The main focus of the article is again the role of intertextuality, but this time considered in the process of full-fledged reading. The question is raised about the need to operationalize the intertextuality and the use of modern educational technologies in the pedagogical practices of Bulgarian language and literature.

The article under № 9 "The Phenomenon" Intertextuality in Literary Educational Discourse (intertextual connections and correlations in Dimitar Talev's novel The Iron Candlestick) examines the role of intertextuality for contemporary education in Bulgarian language and literature on the basis of a literary-historical study related to the context of the epoch in which the first three novels of Talev's tetralogy were published.

"The artistic universe and its invisible "bridges" - semantic connections and intertextual references between the literary works studied in the sixth grade" (11) is a study that focuses on the problem of educational practices. The author presents her idea that they can be built on a scientific basis in the first grades of junior high school. The publication analyzes the curriculum in literature for sixth grade in 2016, which proves the lack of continuity in the teaching of Bulgarian language and literature in fifth and sixth grade.

Summarizing the meaning and content of publications in this field, we can say the following:

- emphasis in them is the problem of intertextual connectivity;
- author's ideas for the specifics of the intertextual approach and its specific application in educational practice are presented;
- the meaning-generating potential of the intertextual connections in different works is revealed;
- ideas for intertextual correlation are presented, providing opportunities for students to understand the complex structure of the text;
- the fundamental role of the Bulgarian scientific and applied science theses in the realization of a quality literary-educational process is analyzed;
- the intertextuality in the process of the full-fledged reading of the literary works is considered;
- the question is raised about the need to operationalize the intertextuality and the use of modern educational technologies in the pedagogical practices of Bulgarian language and literature;
- on the basis of research presented in the various publications, the idea has been developed to build educational practices in Bulgarian language and literature on a scientific basis in the first grades of the lower secondary stage of education.;
- the new curriculum for 2016 in literature for sixth grade is analyzed and the lack of continuity (in terms of intertextuality) in the teaching of Bulgarian language and literature in fifth and sixth grade is proven.

4. *Publications dealing with the problem of the competence approach in teaching Bulgarian language and literature (3, 7, 10, 12, 13, 14, 15, 16) from the list.*

In "Aspects of e-learning in the course on methodology of teaching literature" (№3) the leading role of the idea of equal participation of the learner is revealed. The thesis about the relatedness of constructivism as a whole with innovations and e-learning is argued. A model has been developed for adapting the traditional methodological tools to the electronic resources in teaching.

In an article entitled "Reading of literary-classical works through the optics of intertextuality (literary-educational discourse in tenth grade)" under № 7, the question of formation of competencies in students related to the teaching of Bulgarian language and literature is considered. The presented methodological ideas are based on artistic works studied by students in the tenth grade until the school year 2019-2020.

The publication "Literary Education Design in Fifth Grade - A New Challenge for the Literature Teacher" (10) analyzes the new literature curriculum for fifth grade for 2015, with an emphasis on changes in educational requirements and their connection with the relevant competencies.

The publication "The Classical and the innovative in the literary field at the end of the basic educational degree (in 7th grade)" (12) makes an in-depth analysis of the new Bulgarian language and literature curriculum for seventh grade, emphasizing the essence of the new educational requirements for formation of communicative competencies. In accordance with the competence approach, the author proposes a methodological model based on modern educational approaches.

"Literary education - between the real and the virtual (literary-educational discourse in eighth grade)" (13) is a study focused on innovative pedagogical strategies and methodological models. Emphasis is placed on the features of the new "Z generation", which has new needs in the educational process. They must be taken into account by the subject - the teacher and the whole educational system, which should be readjusted to work in a new information environment with the application of innovations. A model for the "inverted classroom" in the study of literary works is presented.

"The topic of "native and foreign" in the literary-educational discourse in V-VII grade" (14) focuses the author's attention on certain aspects of the competence approach in teaching Bulgarian language and literature in the second junior high school stage (V-VII grade).

"Competences and approaches in contemporary literary-educational discourse" (15) emphasizes the urgent change in education towards a competence-oriented approach. Ideas for the implementation of the approach in teaching Bulgarian language and literature and in formation of communicative competencies are presented.

The article "The competence approach and its literary-educational projections in the first high school stage (8th-10th grade)" (16) confirms current educational productions taking into account the role of the competence approach for modern education in Bulgarian language and literature.

Summarizing the meaning and content of publications in this field, we can say the following:

- aspects of the competence approach in the teaching of Bulgarian language and literature in the second junior high school stage (V-VII grade) have been determined.
- in accordance with the competence approach, a methodological model based on modern educational approaches is proposed.
- the idea for realization of a competence-oriented approach in teaching Bulgarian language and literature and the formation of the respective competencies has been developed;
- The issue of formation of competencies in students related to the teaching of Bulgarian language and literature is thoroughly considered;

- methodological ideas are presented, based on artistic works studied by students from tenth grade to the school year 2019-2020;
- an in-depth analysis of the new curriculum in Bulgarian language and literature for seventh grade has been made, with an emphasis on the essence of the new educational requirements for the formation of competencies;
- the issue of innovative pedagogical strategies and methodological models is studied, taking into account the peculiarities of the new "Z generation"
- A model for the "inverted classroom" in the study of literary works is presented;
- current educational productions are approved, taking into account the role of the competence approach for the modern education in Bulgarian language and literature.

5. Assessment of the pedagogical activity of the candidate

E. Petkova's professional realization has been predetermined by her choice of specialty after graduating from high school. She is a successful teacher of Bulgarian language and literature. She also has a career as a successful director of one of the most desired schools in the city of Sliven - Humanitarian High School "Damyam Damyanov". As a successful person, the routine is not her role, so she moved to the city of Plovdiv and started all over again. And she has succeeded by building the authority of a successful lecturer at the University of Plovdiv "Paisii Hilendarski".

In her realization as a chief assistant, Dr. E. Petkova quickly won positions when she moved to TU - Sofia, IPF (Faculty of engineering and pedagogy) - Sliven, and later in DKPRU (Department for Qualification and Professional Development of Teachers) at IPF - Sliven. She became a favorite teacher for students she teaches in the specialty "Pedagogy" - Bachelor's degree and "Preschool and primary school pedagogy" - Master's degree. She is a tutor of graduates from the first class who have completed the master's program.

As an academic lecturer, Dr. Petkova has led lecture courses and seminars on Methodology of teaching literature, Contemporary aspects in teaching Bulgarian language and literature, etc.

At the time of creation of DKPRU at IPF - Sliven, Dr. Petkova was entrusted with the preparation of new educational documentation - curricula and study programs. She is one of the leading lecturers at DKPRU in organizing qualification courses, where she is also a lecturer in Bulgarian language and literature. She is a member of examination commissions for acquiring professional qualification degrees (PKS).

Although here are not analyzed the additionally presented by her book, textbooks approved by the Ministry of Education and Science and workbooks for teachers of Bulgarian language and literature for junior high school and high school stage, of which she is a co-author since 2001, I give my positive assessment of their quality.

6. Main scientific and applied scientific contributions

I accept the scientific contributions presented by Dr. E. Petkova in the form presented by her.

I additionally emphasize the contributions of her habilitation work. It specifically examines the application of intertextuality in the teaching of Bulgarian language and literature from fifth to twelfth grade, which is a valuable contribution, especially with its practical and applied part related to constructivist educational design.

Dr. E. Petkova's monograph is significant in that it complements the idea of intertextuality in teaching Bulgarian language and literature and specifically for students from fifth to twelfth grade. It gives another perspective in considering this important issue not only

for the theory but also for the pedagogical practice. In this sense, the monograph stands out not only with scientific-theoretical but also with practical significance.

All contributions are significant for the pedagogical theory and practice and specifically in teaching Bulgarian language and literature.

7. Recommendations and questions

My recommendation to Dr. E. Petkova is to more convincingly expand the scope of her publishing activity beyond the scientific pedagogical press in Bulgaria, because I believe that her scientific production would arouse interest in other countries where Bulgarian language and Bulgarian literature is studied (in the system of Bulgarian schools abroad and at the level of higher education, specialty "Bulgarian language and literature").

CONCLUSION

The documents and materials submitted by Ch. Assistant Professor Dr. E. Petkova, meet all the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ZRASRB), the Regulations for implementation of ZRASRB and the respective Regulations of TU - Sofia.

She has presented more than the required number of high quality scientific papers. There are original scientific and applied contributions in the works of the candidate.

The candidate in the competition fulfills the relevant minimum national requirements for holding the academic position of "Associate Professor". I have no doubt of plagiarism in the scientific publications submitted for review.

On the basis of my acquaintance with the presented scientific works, their significance, the theoretical and scientific-applied contributions contained in them, ***I give my positive assessment and I find it reasonable to propose Ch. Assistant Professor Dr. Ekaterina Ivanova Petkova to take the academic position of "Associate Professor" in the field of higher education 1. Pedagogical Sciences, Professional field 1.2. Pedagogy (Bulgarian language).***

Reviewer:

/Prof. Dr Marina Nikolova/